Fundacja „Drabina Rozwoju”
ul. Chmielna 2 lok.31, 00-020 Warszawa
www.drabina.org
Adres do korespondencji:
ul. Ratuszowa 11, 03-450 Warszawa

Tytuł lekcji: Strażnicy Przyrody - Dlaczego niektóre zwierzęta i rośliny potrzebują naszej pomocy?

Czas trwania: 45 minut

Cele lekcji: Uczeń będzie wiedział:

- Czym jest "gatunek zagrożony wyginięciem".
- Dlaczego żubr, ryś i foka szara są zagrożone w Polsce.
- Czym jest "Polska Czerwona Księga Zwierząt" i "Polska Czerwona Księga Roślin".
- Jakie działania człowieka szkodzą przyrodzie (np. zanieczyszczenie, wycinanie lasów).

Co się zmieni po lekcji:

- Uczeń będzie potrafił podać przykłady chronionych roślin i zwierząt w Polsce (np. obuwik pospolity, szarotka alpejska).
- Uczeń będzie potrafił wyjaśnić, w jaki sposób może pomóc chronić przyrodę (np. segregacja odpadów, dokarmianie ptaków, chodzenie po wyznaczonych szlakach).
- Uczeń rozwinie poczucie odpowiedzialności za środowisko naturalne.

Metody i techniki nauczania:

- **Oglądowa:** pokaz animacji, ilustracje.
- **Słowna:** rozmowa kierowana, pogadanka, burza mózgów.
- **Praktyczna:** praca z kartą pracy, tworzenie "Klasowej Czerwonej Księgi".
- **Aktywizująca:** zabawa ruchowa (drama).

Uzupełniające środki dydaktyczne:

- Projektor i ekran do wyświetlania animacji.
- Karty pracy (załączniki 1-2).
- Duże arkusze czerwonego papieru (symbolizujące Czerwoną Księgę).
- Kredki, nożyczki, klej.

Projekt: **„Odkrywcza klasa - świat w zasięgu ręki”** - interaktywne pomoce dydaktyczne oraz materiały o charakterze edukacyjnym dla klas 1-3 w zakresie nauk przyrodniczych, ścisłych oraz astronomii i astronautyki
realizowany przez Fundację „Drabina Rozwoju”
Zadanie finansowane ze środków Ministra Edukacji w ramach programu pn. „Odkrywcy”

Fundacja „Drabina Rozwoju”
ul. Chmielna 2 lok.31, 00-020 Warszawa
www.drabina.org
Adres do korespondencji:
ul. Ratuszowa 11, 03-450 Warszawa

Przebieg lekcji

1. Wprowadzenie do tematu - Wyświetlenie animacji

N: Wita uczniów. "Każdy z nas ma swoją rodzinę i swoją historię - rodziców, dziadków. A czy zastanawialiście się kiedyś, czy zwierzęta też mają swoje rodziny i swoje historie? Oczywiście, że tak!"

N: "Wyobraźcie sobie teraz, że jakaś rodzina zwierząt, na przykład wszystkie żubry albo wszystkie rysie, nagle znika. Nie jedno zwierzątko, ale wszystkie. Na zawsze. Posłuchajmy historii o zwierzętach i roślinach, które znalazły się w niebezpieczeństwie."

2. Omówienie animacji - Detektywi Przyrody

N: Po zakończonej projekcji nauczyciel inicjuje rozmowę z uczniami.

N: "O czym opowiadał ten film? Jakich bohaterów musimy uratować, bo grozi im wyginięcie?"

U: Uczniowie odpowiadają, że film był o zwierzętach i roślinach, które mogą zniknąć; że trzeba pomóc żubrowi, rysiowi, foce i kwiatkom.

N: "Bardzo dobrze. Nasz film opowiadał o gatunkach zagrożonych wyginięciem. Naukowcy zapisują je w specjalnych księgach. Czy pamiętacie z filmu, jakiego koloru były te księgi?"

U: Czerwonego!

N: "Zgadza się. To 'Polska Czerwona Księga Zwierząt' i 'Polska Czerwona Księga Roślin'. Kolor czerwony to alarm, który mówi nam, że musimy im pomóc."

3. Część badawcza - Dlaczego oni znikają? (Burza Mózgów)

N: "W filmie widzieliśmy, dlaczego te zwierzęta i rośliny mają kłopoty. Co najbardziej szkodzi przyrodzie?"

N: Nauczyciel rysuje na tablicy trzy proste symbole:

1. Smutny las (przecięty drogą).
2. Brudna rzeka (wpływają do niej śmieci).
3. Złamany kwiat.

N: "Co stało się rysiowi? Dlaczego ma kłopoty?"

Projekt: **„Odkrywcza klasa - świat w zasięgu ręki”** - interaktywne pomoce dydaktyczne oraz materiały o charakterze edukacyjnym dla klas 1-3 w zakresie nauk przyrodniczych, ścisłych oraz astronomii i astronautyki
realizowany przez Fundację „Drabina Rozwoju”
Zadanie finansowane ze środków Ministra Edukacji w ramach programu pn. „Odkrywcy”

U: Ludzie wycinają lasy i budują drogi, a on nie ma gdzie mieszkać.

N: "A co szkodzi foce szarej w Bałtyku?"

U: Śmieci, brudna woda, butelki.

N: "A dlaczego niektóre kwiaty znikają, na przykład szarotka w górach?"

U: Bo ludzie je zrywają do bukietów i nie mogą z nich wyrosnąć nowe nasiona.

4. Aktywność ruchowa - Bezpieczny dom

N: "Zwierzęta i rośliny potrzebują bezpiecznego domu, tak jak my. Zagrajmy w zabawę 'Bezpieczny dom'."

N: Nauczyciel dzieli uczniów na dwie grupy. Połowa klasy to "Drzewa" (stają w rozsypce, tworząc las - to bezpieczny dom). Druga połowa to "Rysie".

N: "Rysie biegają swobodnie i bezpiecznie po lesie, między drzewami." (Dzieci-Rysie biegają).

N: "Uwaga, budujemy drogę! Dwa drzewa muszą zniknąć." (Nauczyciel dotyka dwójki dzieci-Drzew, które usuwają się na bok klasy).

N: "Rysie, macie mniej miejsca! A teraz budujemy osiedle!" (Kolejne 3-4 drzewa uciekają).

N: "Co czują rysie, gdy mają coraz mniej miejsca do biegania? Czy czują się bezpiecznie?"

U: Jest nam ciasno; boimy się; nie mamy gdzie uciec.

N: "Tak właśnie czują się zwierzęta, którym zabieramy ich naturalne domy."

5. Praca w grupach - Nasza Klasowa Czerwona Księga

N: "Skoro naukowcy mają swoje księgi, my stworzymy własną, aby zapamiętać, kogo w Polsce musimy szczególnie chronić."

N: Nauczyciel dzieli klasę na 4 grupy. Każda grupa otrzymuje duży, czerwony arkusz papieru (jako stronę "Czerwonej Księgi") oraz elementy z **Karty Pracy 1**.

- Grupa 1: ŻUBR
- Grupa 2: RYŚ
- Grupa 3: FOKA SZARA

- Grupa 4: ROŚLINY CHRONIONE (Obuwik i Szarotka)

N: "Waszym zadaniem jest wyciąć bohatera z Karty Pracy 1, przykleić go na czerwonej karcie i napisać jednym zdaniem, dlaczego potrzebuje pomocy (korzystając z wiedzy z filmu)."

U: Uczniowie pracują w grupach. Przykładowe wnioski:

- (Żubr) "Musimy go chronić, bo jest go bardzo mało."
- (Ryś) "Musimy go chronić, bo przez drogi i miasta traci swój dom - las."
- (Foka) "Musimy ją chronić, bo śmieci w morzu zatruwają jej dom."
- (Rośliny) "Musimy je chronić, bo ludzie je zrywają i nie mogą wyrosnąć nowe."

N: Grupy kolejno prezentują swoje strony "Klasowej Czerwonej Księgi".

6. Aktywność praktyczna - Jak możemy pomóc?

N: "Wiemy już, kto jest w niebezpieczeństwie i dlaczego. Ale film pokazał nam też, że każdy z nas może zostać Strażnikiem Przyrody! Jakie macie pomysły na pomoc?"

U: Segregować śmieci! Zbudować karmnik dla ptaków! Nie zrywać kwiatów! Robić zdjęcia! Chodzić po szlakach!

N: "Świetnie! Zobaczmy, czy poradzicie sobie z zadaniem na karcie pracy."

N: Nauczyciel rozdaje **Kartę Pracy 2**. Uczniowie wykonują ją indywidualnie lub w parach. Nauczyciel sprawdza poprawność wykonania.

7. Podsumowanie lekcji

N: "Kto z was, po dzisiejszej lekcji, jest gotów zostać Strażnikiem Przyrody?"

U: (Uczniowie podnoszą ręce).

N: "Co najbardziej zapamiętaliście z dzisiejszej lekcji? Jakiego zwierzęcia lub rośliny jest wam najbardziej żal?"

N: "Pamiętajcie, że nasza planeta to jeden wielki, wspólny dom. Dbając o zwierzęta i rośliny, dbamy o nas samych."

Projekt: **„Odkrywcza klasa - świat w zasięgu ręki”** - interaktywne pomoce dydaktyczne oraz materiały o charakterze edukacyjnym dla klas 1-3 w zakresie nauk przyrodniczych, ścisłych oraz astronomii i astronautyki
realizowany przez Fundację „Drabina Rozwoju”
Zadanie finansowane ze środków Ministra Edukacji w ramach programu pn. „Odkrywcy”
Minister Edukacji

Fundacja „Drabina Rozwoju”
ul. Chmielna 2 lok.31, 00-020 Warszawa
www.drabina.org
Adres do korespondencji:
ul. Ratuszowa 11, 03-450 Warszawa

Karta Pracy 1: Bohaterowie Czerwonej Księgi (do pracy w grupach)

Polecenie: Wytnijcie obrazki i naklejcie je na waszą czerwoną kartę. Napiszcie, dlaczego ten gatunek potrzebuje pomocy.

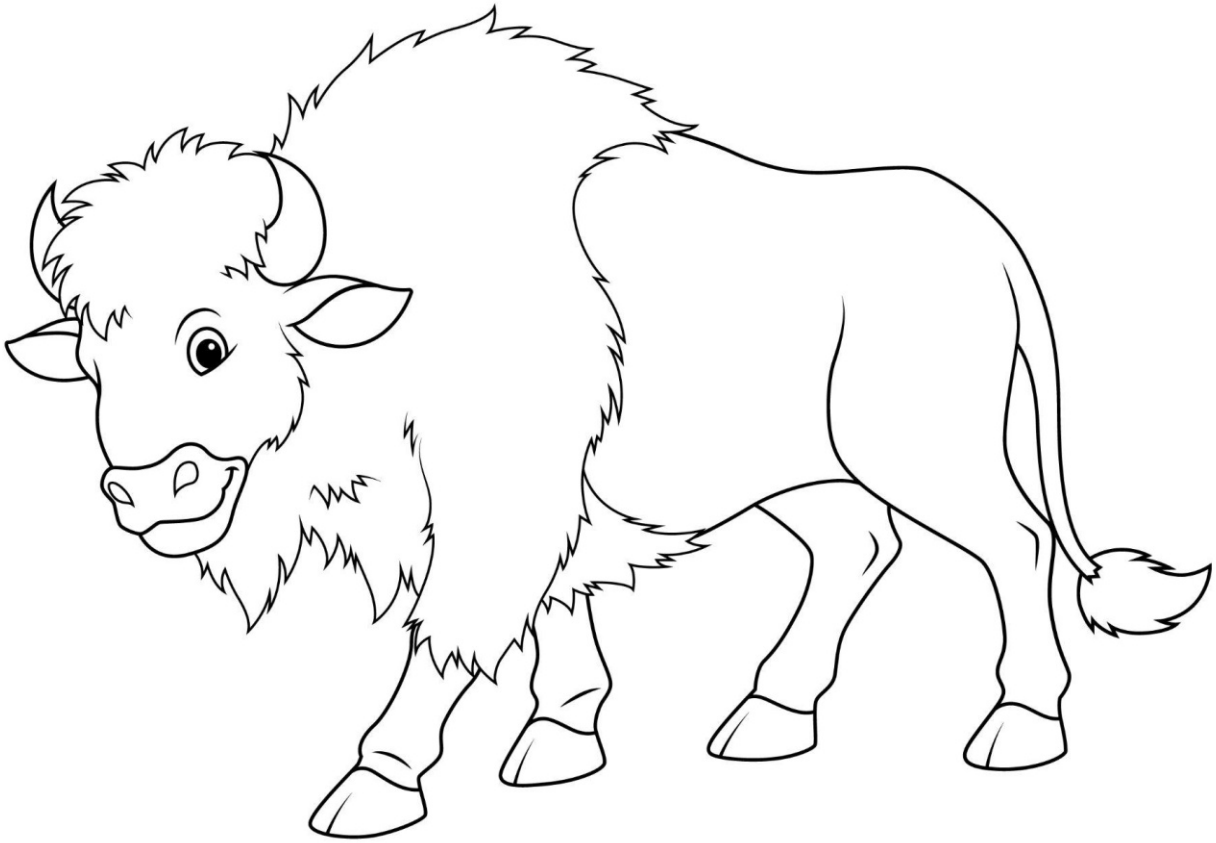

Projekt: **„Odkrywcza klasa - świat w zasięgu ręki”** - interaktywne pomoce dydaktyczne oraz materiały o charakterze edukacyjnym dla klas 1-3 w zakresie nauk przyrodniczych, ścisłych oraz astronomii i astronautyki
realizowany przez Fundację „Drabina Rozwoju”
Zadanie finansowane ze środków Ministra Edukacji w ramach programu pn. „Odkrywcy”
Minister Edukacji

Fundacja „Drabina Rozwoju”
ul. Chmielna 2 lok.31, 00-020 Warszawa
www.drabina.org
Adres do korespondencji:
ul. Ratuszowa 11, 03-450 Warszawa

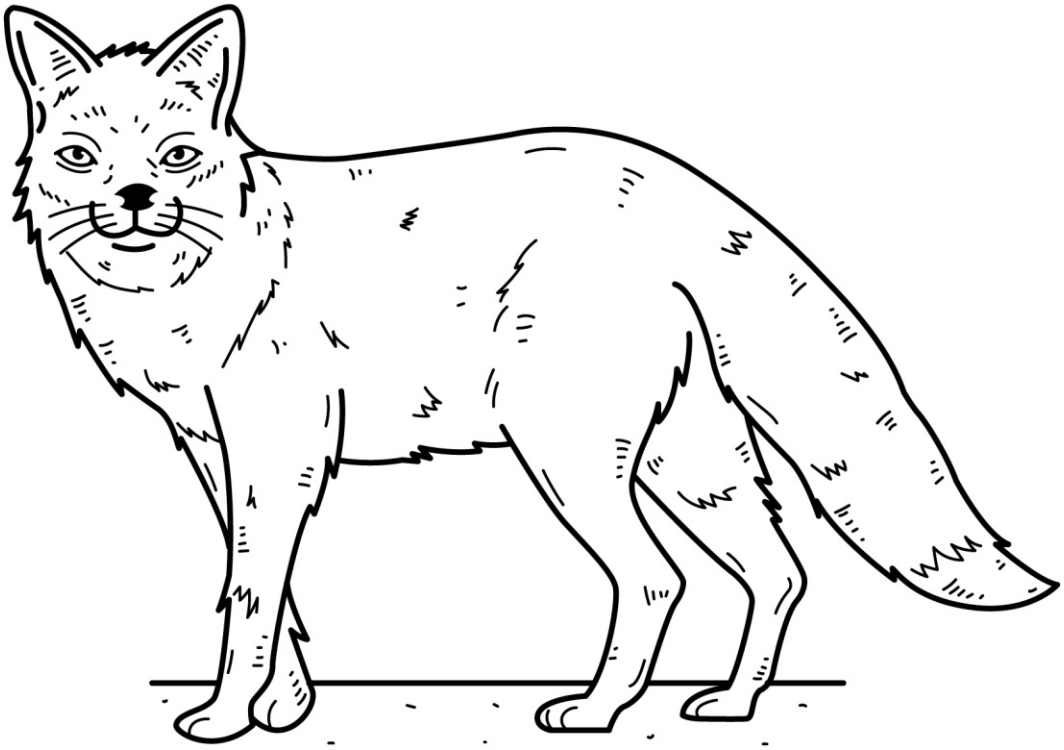

Projekt: **„Odkrywcza klasa - świat w zasięgu ręki”** - interaktywne pomoce dydaktyczne oraz materiały o charakterze edukacyjnym dla klas 1-3 w zakresie nauk przyrodniczych, ścisłych oraz astronomii i astronautyki
realizowany przez Fundację „Drabina Rozwoju”
Zadanie finansowane ze środków Ministra Edukacji w ramach programu pn. „Odkrywcy”

Fundacja „Drabina Rozwoju”
ul. Chmielna 2 lok.31, 00-020 Warszawa
www.drabina.org
Adres do korespondencji:
ul. Ratuszowa 11, 03-450 Warszawa

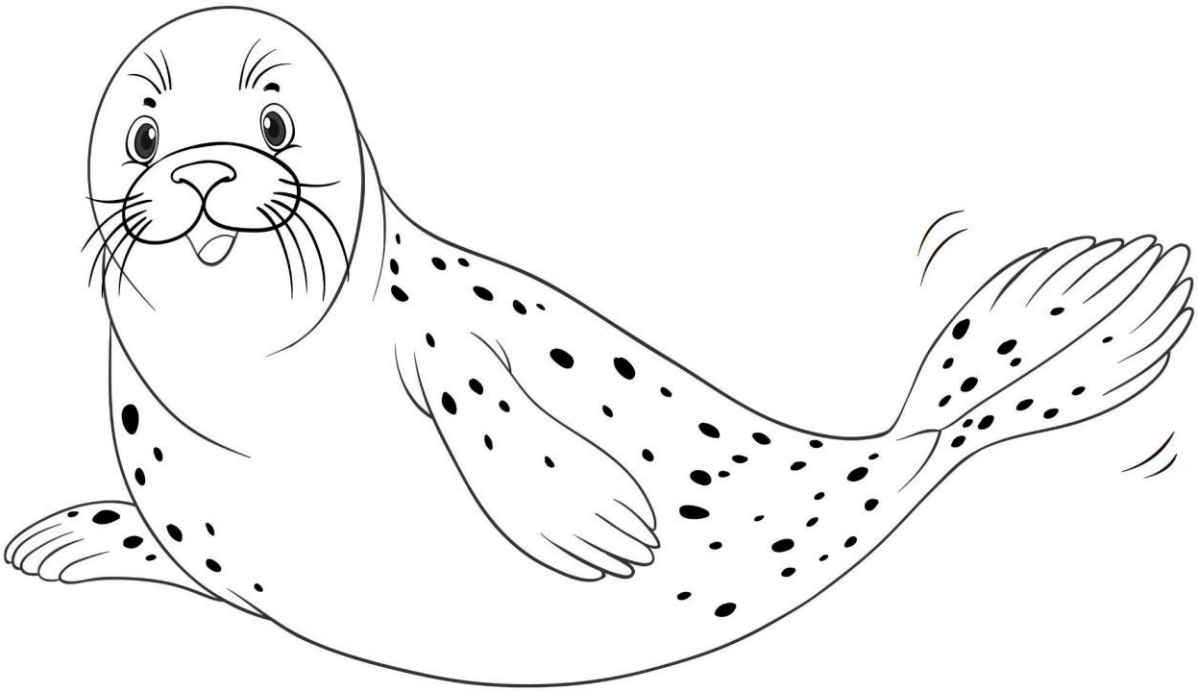

Projekt: **„Odkrywcza klasa - świat w zasięgu ręki”** - interaktywne pomoce dydaktyczne oraz materiały o charakterze edukacyjnym dla klas 1-3 w zakresie nauk przyrodniczych, ścisłych oraz astronomii i astronautyki
realizowany przez Fundację „Drabina Rozwoju”
Zadanie finansowane ze środków Ministra Edukacji w ramach programu pn. „Odkrywcy”

Minister Edukacji

Fundacja „Drabina Rozwoju”
ul. Chmielna 2 lok.31, 00-020 Warszawa
www.drabina.org
Adres do korespondencji:
ul. Ratuszowa 11, 03-450 Warszawa

Karta Pracy 2: Jestem Strażnikiem Przyrody!

Polecenie: Każdy z nas może pomóc. Przypisz działanie Strażnika Przyrody z jego dobrym skutkiem dla planety.

Działanie

1. Segreguję śmieci (butelki i papier).
2. Zimą buduję karmnik.
3. W górach chodzę tylko po wyznaczonym szlaku.
4. Robię zdjęcia kwiatom, zamiast je zrywać.

Skutek:

A. Ptaki mają co jeść w trudny czas.

B. Nie niszczę domu rzadkich roślin, np. Szarotki.

C. Mogę je zabrać do domu, a one nadal rosną na łące i wydadzą nasiona.

D. Do morza nie trafiają śmieci, które są niebezpieczne dla fok.

Projekt: **„Odkrywcza klasa - świat w zasięgu ręki”** - interaktywne pomoce dydaktyczne oraz materiały o charakterze edukacyjnym dla klas 1-3 w zakresie nauk przyrodniczych, ścisłych oraz astronomii i astronautyki
realizowany przez Fundację „Drabina Rozwoju”
Zadanie finansowane ze środków Ministra Edukacji w ramach programu pn. „Odkrywcy”